

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลัก
อิทธิบาท 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย
**The Development of a Thai Language Learning Activity Package on Words
and Their Functions Based on the Four Iddhipāda Principles for
Mathayom Suksa 3 Students at Photak Phitthayakhom School, Nong Khai
Province**

เอกนรี วรรณสุ^{1*}, พชรกฤต ศรีบุญเรือง², อัจฉราพร ไกรบุตร³

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาเขตขอนแก่น

Aeknaree Wannasu¹, Pacharakit Sribunrueang², Adcharaporn Kraibut³

^{1,2,3}Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus

✉: *eaknaree.9987@gmail.com

(*Author Corresponding Email)

Received: 01 February 2026; Revised: 20 March 2026; Accepted: 28 May 2026
© The Author(s) 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคำและหน้าที่ของคำก่อนและหลังเรียน และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมดังกล่าว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 (2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย จำนวน 32 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Dependent t-test) ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.56/89.79 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 12.09 และหลังเรียนเท่ากับ 13.46 และ (3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย, คำและหน้าที่ของคำ, อิทธิบาท 4, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจ

Abstract

The objectives of this research were to: (1) develop a Thai language learning activity package on words and their functions based on the Four Bases of Success (Iddhipāda IV) to achieve the efficiency criterion of 80/80; (2) compare students' learning achievement in words and their functions before and after learning through the activity package; and (3) investigate students' satisfaction with the learning activity package. The research instruments consisted of: (1) a Thai language learning activity package on words and their functions based on the Four Bases of Success (Iddhipāda IV), (2) a learning achievement test, and (3) a student satisfaction questionnaire. The target group comprised 32 Grade 9 students of Photak Pittayakhom School, Nong Khai Province. Data were analyzed using mean, standard deviation, and dependent-samples t-test. The results revealed that: (1) the efficiency of the Thai language learning activity package on words and their functions based on the Four Bases of Success (Iddhipāda IV) was 81.56/89.79, which exceeded the established criterion of 80/80; (2) students' post-learning achievement was significantly higher than their pre-learning achievement at the .05 level of significance, with mean scores increasing from 12.09 to 13.46; and (3) students' overall satisfaction with the learning activity package was at the highest level, with a mean score of 4.04.

Keywords: Thai language learning activity package, words and their functions, Iddhipāda IV, learning achievement, satisfaction

1. บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความคิด วิจัยและสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีตลอดจนการนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวิต ศักดิ์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพโดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่าภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติที่ควรค่าแก่การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์สืบสานให้คงอยู่ชาติตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ให้มีประสิทธิภาพและนำไปใช้ในชีวิตจริงได้โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย เหมาะสมกับโอกาสและบุคคลจนถึงการพัฒนาทักษะให้ผู้เรียนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2549) นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยยังเน้นการฝึกฝนผู้เรียนให้มีความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างพินิจพิเคราะห์ สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิดความรู้ และใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ ได้ตรงตามความหมาย และถูกต้องตามกาลเทศะ บุคคล อย่างมีประสิทธิภาพ (สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์,

2550)จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการใช้ชุดกิจกรรมเพื่อใช้ในการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทักษะของนักเรียนด้านการอ่านการเขียน การคิดวิเคราะห์และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องคำและหน้าที่ของคำ โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะด้านหลักภาษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 เพื่อเสริมทักษะในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า 1) ฉันทะ คือเป็นข้าศึกกับความเบื่อหน่าย ทำให้ไม่เบื่องาน ไม่ท้อถอย มีกำลังใจต่อสู้ป้องกันสร้างสรรค์สิ่งที่ตนรัก 2) วิริยะ คือ กำจัดความเกียจคร้าน ทำให้งานต่อเนื่อง เช่น นักเรียนมีงานที่ครูผู้สอนสั่งการบ้านแล้วส่งให้ครบตามจำนวน นักเรียนไม่เกียจคร้านต่อหน้าที่ของตนเองให้สมบูรณ์ 3) จิตตะ คือ ทำให้ทราบความเป็นไปของงานอยู่เสมอ เมื่อมีปัญหาสามารถแก้ไขเหตุการณ์ได้ทันทั่วทั้ง 4) วิมังสา คือ ช่วยให้งานไม่ผิดพลาด และทำให้มองเห็นลู่ทางที่จะทำงานให้ได้ผลดีจะเห็นได้ว่า ฉันทะ และวิริยะ เป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี โดยมีจิตตะและวิมังสาเป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยให้การเอาชนะปัญหาและอุปสรรคในการทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งในที่สุดแล้วก็จะช่วยเสริมให้บุคคลมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและอุปสรรคมากขึ้นนั่นเอง เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมทั้งความคิดเห็นและการกระทำภายในสถานการณ์ที่กำหนด ทำให้สมาชิกในกลุ่มมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์และแก้ปัญหาร่วมกัน เกิดการเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การพัฒนาชุดการสอน คือ กระบวนนำสื่อต่าง ๆ ที่หลากหลายที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่ได้จัดวางไว้อย่างเป็นระบบระเบียบแล้ว ซึ่งเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ เป็นตัวช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และเสริมสร้างกระบวนการกลุ่มภายในชุดการสอนประกอบด้วย คู่มือครู คู่มือนักเรียน เนื้อหา กิจกรรม สื่อประสมและเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดสื่อประสมสำเร็จรูป ที่ได้รวบรวมสื่อการสอนไว้อย่างสมบูรณ์ตามแบบแผนที่วางไว้ เพื่อให้มีความสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน อำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการสอน โดยที่ครูไม่ต้องเตรียมสื่ออย่างอื่นให้วุ่นวาย ซึ่งภายในชุดการสอนนั้นจะมีสื่อและข้อแนะนำในการดำเนินการสอนอยู่แล้วโดยจัดไว้เป็นชุด ๆ บรรจุอยู่ในซอง กล่อง พร้อมทั้งจะให้ครูนำไปใช้ในการสอนได้โดยทันทีไม่ต้องเตรียมอะไรยุ่งยาก ซึ่งเป็นผลดีและรวดเร็วสำหรับครูได้เป็นอย่างดี (พระอธิการมาวิน จันทมโม (อ้วนจิ), 2561)และการพัฒนาชุดการสอนด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาก็เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่จะส่งสัมฤทธิ์ทำให้เห็นพฤติกรรมและพัฒนาการของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น การพัฒนาชุดการสอนโดยใช้หลักธรรมที่เน้นเป้าหมายหรือความสำเร็จด้วยแล้ว ยิ่งจะทำให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลได้อย่างน่าพอใจยิ่งขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดและหลักการในการค้นคว้าวิธีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมให้กับนักเรียน โดยสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารเรื่องคำและหน้าที่ของคำ

โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวต่อการเรียนรู้และสร้างความกระตือรือร้นด้านการรู้คิด การสื่อสาร การพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นตลอดจนได้นำหลักเกณฑ์ ทางภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัด หนองคาย ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอริยาบท 4 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม ให้มีประสิทธิภาพ 80/80

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุด กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอริยาบท 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอริยาบท 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอริยาบท 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็นแบบ เชิงทดลอง

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคายภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 80 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียนรวมทั้งสิ้น 32 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ แบ่งกลุ่ม (cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เนื่องจากการจัดห้องเรียนเป็นแบบคละ ชั้นเรียน ซึ่งนักเรียนแต่ละห้องมีผลการเรียนไม่ต่างกัน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตาม หลักอริยาบท 4 (2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอริยาบท 4 (3) แบบ ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอริยาบท 4

4. สถิติที่ใช้ คือ สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และค่า t-test แบบ Dependent

4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย” ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ตามเกณฑ์ 80/80 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 81.56 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 89.79 ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย มีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_1/E_2) ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด

เปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ก่อนเรียนและหลังเรียน การทดสอบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่าเฉลี่ยก่อนเรียนที่ 12.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.74 และมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนที่ 13.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.14 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.04 ด้านฉันทะ (ความพอใจ) อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.31 ด้านวิริยะ (ความพากเพียร) ค่าเฉลี่ย 4.29 ด้านจิตตะ (ความคิด) ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.57 ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรอง) อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.04 ตามลำดับ

5. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย” ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ตามเกณฑ์ 80/80 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 81.56 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 89.79

ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอภิปาฐ 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย มีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_1/E_2) ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำใบ ไชยสิงห์ (2553) วิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุดฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขว้าใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1” ปีการศึกษา 2552 จำนวน 19 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ชุดฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 86.30/87.65 และค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.72 และนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

เปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอภิปาฐ 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ก่อนเรียนและหลังเรียน การทดสอบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอภิปาฐ 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่าเฉลี่ยก่อนเรียนที่ 12.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.74 และมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนที่ 13.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.14 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา แซ่หว้า (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค โดยใช้ชุดแบบฝึกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุดมดรุณี นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกเรื่องชนิดและ หน้าที่ของคำในประโยคให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุดมดรุณี ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดแบบฝึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนอุดมดรุณี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 44 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) ชุดแบบฝึกเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค จำนวน 8 แบบฝึกหัด และ 3) แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t - test ผลการวิจัยพบว่า ชุดแบบฝึกเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ ในประโยคมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.60/81.16 แสดงให้เห็นว่าชุดแบบฝึกเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในประโยคมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วันวิสาข์ ม่วงงาม (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำนาม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับนิทานอิเล็กทรอนิกส์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง คำนาม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ

ห้องเรียนกลับด้าน (Flip Classroom) ร่วมกับนิทานอิเล็กทรอนิกส์ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำนาม ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flip Classroom) ร่วมกับนิทานอิเล็กทรอนิกส์กับเกณฑ์ร้อยละ 80 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ ห้องเรียนกลับด้าน (Flip Classroom) ร่วมกับ นิทานอิเล็กทรอนิกส์ ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านคณทิ (ประสิทธิ์อุปถัมภ์) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านคณทิ (ประสิทธิ์อุปถัมภ์) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 รวมจำนวนทั้งสิ้น 8 คน โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบ เฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ แบบห้องเรียนกลับด้านเรื่อง คำนาม ร่วมกับนิทานอิเล็กทรอนิกส์2) นิทานอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง คำนาม 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำนาม และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเรื่อง คำนาม ร่วมกับนิทานอิเล็กทรอนิกส์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test dependent และ t-test one sample ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง คำนาม ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้โดยแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flip Classroom) ร่วมกับนิทาน อิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าก่อนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flip Classroom) ร่วมกับนิทานอิเล็กทรอนิกส์ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำนาม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้โดยแบบ ห้องเรียนกลับด้าน (Flip Classroom) ร่วมกับนิทานอิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดเรียนรู้เรื่องคำนาม โดยแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flip Classroom) ร่วมกับนิทานอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมากที่สุด

ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำ และหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.04 ด้านฉันทะ (ความพอใจ) อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.31 ด้านวิริยะ (ความพากเพียร) ค่าเฉลี่ย 4.29 ด้านจิตตะ (ความคิด) ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.57 ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรอง) อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.04 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาฉัตรชัย ธมมวรเมธี (ทันบาล) (2560) ได้วิจัยเรื่อง ศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท 4 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร การศึกษาวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านจิตตะ รองลงมา คือ ด้านฉันทะ และด้านวิริยะ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือด้านวิมังสา เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท 4 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร ด้านฉันทะ โอยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ ได้แก่ นักเรียนมีความรักในโรงเรียนที่ตน

เรียน และนักเรียนสามารถทำงานกลุ่มและพอใจและพอใจที่จะทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นเป็นอย่างดี และนักเรียนประพฤติตนถูกต้องตามระเบียบด้วยความพึงพอใจรักและศรัทธาในสถาบัน และนักเรียนช่วยเหลืองานโรงเรียนด้วยความพึงพอใจ และนักเรียนพึงพอใจในความรู้ของคุณครูประจำวิชา และนักเรียนพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของคุณครูผู้สอน มีความเพียรในการศึกษา มีความคิดที่ฉลาดใช้ปัญญาในการรอบรู้ และนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้ด้วยความพึงพอใจและเต็มใจ นักเรียนเอาใจใส่ในการเรียนอยู่เสมอ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ นักเรียนพอใจในการเรียนทุกวิชาเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งมีข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงจากผลการวิจัย และ จากความคิดเห็นของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามซึ่งสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมร่วมกับสถานศึกษาอื่น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์เรียนรู้ด้วยตนเองจากสภาพจริง
2. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมโดยการสอดแทรกหลักธรรมที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้นำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมในสังคม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. สถานศึกษาควรมีการวางแผนบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำขึ้น
2. ครูควรชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกทางความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนมากขึ้น
3. ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนแสดงทักษะ ความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มที่ และควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ให้ครอบคลุมทุกระดับชั้น
2. ควรศึกษานักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักอิทธิบาท 4 กลุ่มสาระอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวันได้

7. องค์ความรู้ใหม่

การวิจัย”เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย”เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องคำและหน้าที่ของคำโดยใช้หลักการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท 4 ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องคำและหน้าที่ของคำโดยใช้หลักการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท 4 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถองค์ความรู้ได้ดังนี้

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย

ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 81.56 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 89.79 ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย มีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_1 / E_2) ประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอิทธิบาท 4 ชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่าเฉลี่ยก่อนเรียนที่ 12.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.74 และมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนที่ 13.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.14 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องคำและหน้าที่ของคำ ตามหลักอภิปาฐ 4 โรงเรียนโพธิ์ตากพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.04 ด้านฉันทะ (ความพอใจ) อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.31 ด้านวิริยะ (ความพากเพียร) ค่าเฉลี่ย 4.29 ด้านจิตตะ (ความคิด) ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.57 ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรอง)

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *แผนพัฒนาการศึกษา*. โรงพิมพ์การศาสนา.
- คำใบ ไชยสิงห์. (2553). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเขวใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม)*.
- พระมหาฉัตรชัย ธรรมวรเมธี (ทันบาล). (2560). *ศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอภิปาฐ 4 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)*.
- พระอธิการมาวิน จนทนต์โม (อ้วนจี). (2561). *การพัฒนาชุดการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้พุทธวิธีการสอน เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านผึ้งวิทยาคม จังหวัดนครพนม (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)*.
- วันวิสาข์ ม่วงงาม. (2565). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องคำนาม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับนิทานอิเล็กทรอนิกส์ (วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร)*.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2549). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย*. ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (2550). *ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และการเขียน*. ซีซีเอสลิคส์จิงส์.
- อัจฉรา แซ่หว่า. (2563). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค โดยใช้ชุดแบบฝึกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอุดมดรุณี. วารสารอักษราพิบูล, 1(1), 39.*